СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК L. Ч. 132. Джерзі Сити, Н. Дж., пятниця, 19-го червня 1942. No. 132. Jersey City, N. J., Friday, June 19, 1942. VOL. L.

ТРИ ЦЕНТИ в ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ПРЕЗИДЕНТ ПІДПИСАВ ЗАКОНОПРОЄКТ ПРО ПІДВИШКУ ПЛАТНІ ВОЯКАМ

ВАШИНГТОН. — Конгресовий проект, щоб піднести платню звичайним воякам і нижчим офіцирам, став законом, бо вже підписаний президентом Рузвелтом. Від 1. червня мають побирати звичайні вояки і моряки по $50 місячно, а ті, що належать до другої кляси по $54. Платня другого лютенанта і енсайна побільшується на $300 річно. Крім цього признано 20 процентовий додаток тим воякам, що є вислані на заморську службу.

УХВАЛИЛИ БУДОВУ НАФТОВИХ ПРОВОДІВ І КАНАЛУ.

ВАШИНГТОН. — В палаті послів вкінці перейшов законопроект про будову каналу через північну Флориду, як і двох нафтових проводів для спроваджування нафти з Тексас і Місисіпі до східнього побережжя. Таким чином хотять облекшити нафтову ситуацію на сході. А так тепер є, що бракує на східній території денно 648,000 бочок нафти. Кошти тих проектів виносилиб яких 93 міліони долярів. Та тепер є трудноші не так з грішми, як з матеріялом. Будова нафтового проводу до Флориди запевнена, бо є поперття з боку секретаря Ікеса, що каже, що потрібний на це матеріял є нагромаджений в Тексасі. Але цей провід достарчував би денно тільки 35,000 бочок нафти. На інші проекти нема покищо потрібної сталі. У всякому випадку, якби навіть здійснились згадані проекти, то схід діставав би денно тільки 240,000 бочок нафти більше. А це значить, що всеще залишивсяб великий брак. Крім того треба мати на увазі, що будова каналу через Флориду тривалаб найменше 15 місяців, а моглаб тривати навіть і три роки. Та, як підносили в палаті послів, треба рахуватись з тим, що війна скоро не закінчиться і тому треба приступати до будови.

БІЛИЙ ДІМ ПРИКЛАДОМ ЩЕ Й В СПРАВІ ЗБИРАННЯ ҐУМИ.

ВАШИНГТОН. — Ґума стала тепер в Америці справою найбільшої журби. Є і буде величезне запотребовання з боку армії, а її щораз менше. Ось тому привязується таку велику вагу до збирання старої ґуми, що вже не є до вжитку. Під тим оглядом Білий Дім дав приклад, як треба ставитись до цеї акції, яку ведеться по цілому краю. Зібрав яких 400 фунтів ріжних ґумових відпадків і неужитків.

НОВІ ПОДАТКОВІ ТЯГАРІ, ТЕЖ І НА ЧАСОПИСИ.

ВАШИНГТОН. — Держава мусить шукати щораз нових фінансових джерел, щоб могти зрівноважити величанський военний буджет. Тому не диво, що „Вейс енд Мінс Комiті" пробує раз-у-раз накладати нові податки, бо це є конечністю. Тепер запропоновано оподаткувати тягарові й експресові пересилки, гру на тоталізаторі на кінських і псячих перегонах, як теж гру на машинах, до яких вкидається центи. Пробують теж оподаткувати і пересилку часописів другої кляси і журналів, за винятком тижневиків. З усіх тих податків малаб дістати державна скарбниця $408,000,000.

НЕ НАДТО ОПОДАТКОВУВАТИ НАДМІРНІ ДОХОДИ!

ВАШИНГТОН. — Доналд М. Нелсон, голова Ради Военної Продукції, що сам є за те, щоб оподатковувати якнайбільше зиски, звертає увагу на шкоду, яку може мати военна продукція, коли ті надмірні зиски оподаткується у такий драстичний спосіб, що продуценти втратять охоту старатись про ці зиски. Буджетовий Комітет пропонує, щоб забирати титулом податків 94% з усіх надмірних зисків. Нелсон каже, що вистарчить брати 80%. Таким чином, каже Нелсон, не буде страху за це, щоб підупала военна продукція, бо продуценти матимуть далі охоту напружувати всі сили, щоб піднести свої доходи.

НАДІЙМОСЯ ЩЕ ДОБРИХ НОВИН.

ВАШИНГТОН. — З того, що президент Рузвелт оповів Пацифічній Раді, виразно виходить, що ще всього не сказано про американські успіхи в морських битвах з японцями на Пацифіку. Ні теж не знаємо ще багато про те, що вже майже забезпечено достави з Злучених Держав до Австралії, чи в інші місця на Пацифіку. Те, що японці бомбардують далі Дарвин в Австралії, чи бази в Новій Ґвінеї, не має поважного значіння, бо ті місця й так знищені й опущені.

ДАЄ ПРИЗНАННЯ МУЖВІ Й ОФІЦИРАМ НА ЛІТАКОНОСЦЯХ.

ГОНОЛЮЛЮ. — Даючи відзначення тим воякам, що визначились хоробрістю в останніх битвах з японцями, Честер В. Німіц, начальний командант Пацифічної Фльоти, особливо підкреслив геройську поставу офіцирів і моряків, що були на американських літаконосцях.

ЯПОНСЬКІ ЖЕРТВИ ЗА КОЖНИМ РАЗОМ БІЛЬШІ.

Та особливо замітне те, що Німіц заявив, що почавши від 7. грудня 1941. року, нема випадку, щоб в зустрічі з японцями, ті останні не понесли більше жертв ніж американці. Це відплата за Перл Гарбор. Німіц ще подав, що він свідомий того, що вояки на літаконосцях перетомлені довгою службою, та що їм належиться відпочинок. Дораджував ще трохи потерпіти, бо в короткому часі будуть спущені на воду нові літаконосці. Він теж дав ще признання і американським субмаринам, що допомагали американській фльоті віднести останні славні перемоги.

Велес Пропонує „Охолоду" по Виграній Війні, щоб Забезпечити Справедливий Мир

БАЛТІМОР. — Підсекретар стейту, Сомнер Велес, виголосив ще одну промову, що є незвичайно великої ваги. Говорив про те, що має наступити зараз по тім, як Обєднані Держави завдадуть Державам Осі остаточний удар і закінчать війну. Пригадав, як це було по останній світовій війні, зазначуючи, що ті трагічні події не повинні знову повторитись. Казав, що співпраця Обєднаних Держав буде по війні не менше обовязковою як тепер, коли приходиться спільно перемагати ворогів. Велес далі заявив, що не буде можна зараз по війні приступати до мирових переговорів, але треба буде трохи підождати, заки народи не притуплять пристрасти, себто не „охолодяться", бо тільки тоді буде можна повзяти розумні й справедливі рішення. Він звернув увагу на договори позичок і аренди, що їх заключено з Великою Британією, Китаєм, Росією і Бельґією, а які передбачують вільну торговлю по війні. Ось це є, казав Велес, підставою нової економічної політики в світі. До цього вже зобовязались пять великих державних потуг, що стали рівними партнерами. Це є завязок великого діла, обєднання усіх держав для економічної кооперації. Світ потребуватиме Обєднаних Держав і в часі мира. Треба буде кооперації, бо по війні міліони людей будуть без даху над головою. Треба буде відновляти по ріжних краях комунікацію, знищене хліборобство, фабрики, цілі міста. І треба буде міняти всюди военну продукцію на мирну. Ось це є ті завдання, що вимагають обєднання усіх держав.

ЩЕ ЖДУТЬ НАС ЧОРНІ ГОДИНИ, АЛЕ ВОНИ ПРОЙДУТЬ

ВАШИНГТОН. — Полевий маршал, сер Джан Дил, начальник британського військового штабу в Вашингтоні, заявив, що ще ждуть Обєднані Держави розчарування і чорні години. Та вони минуться, як минулись уже інші нещастя, а світанок таки стане перед нами може навіть скоріше, ніж ми самі надіємось. Він ще підкреслив, що Обєднані Держави стоять на сторожі свободи людини.

Американські Бомбовики в Севастополі

ЛОНДОН. — До советської морської бази на Чорнім морі, Севастополя, прибуло більше число американських бомбовиків. Ті бомбовики значно помогли советським силам у відбитті чергових німецьких наступів на цю базу. — З Москви доносять, що біля Харкова розгорілася велика битва, в якій знов наступають советські війська. Німецька армія маршала фон Бока, як подають советські кола, зраджує виразні знаки вичерпання. З Харкова німецькі власти виселили всіх людей, побоюючись удару з боку цивільного населення.

БРИТІЙСЬКІ ЛІТАКИ ЗНОВ БОМБАРДУЮТЬ НІМЕЧЧИНУ

ЛОНДОН. — Британська повітряна сила, по тижні спочинку, знов розпочала свої масові бомбардування німецьких міст. В силі кількох соток бомбовиків вона налетіла на міста Рурщини і завдала їм велике знищення. В бомбардуванні пропало девять британських літаків.

БОРОТЬБА В ЛІБІЇ ПРОДОВЖАЄТЬСЯ

КАЇРО. — Боротьба в Лібії продовжаетьня із старим завзяттям. Німці в деяких місцях осягнули маленьку перевагу. Вони в тій битві уживають масово нових гармат, які можна однаково легко уживати проти літаків, як і проти повзів. Тими гарматами вони завдають британським повзам найбільші шкоди. В той час, як німці біля Ель Ґазалі поробили певні успіхи, вони зазнали тяжких втрат біля Режеґа, на який вони завзято наступали.

АВСТРАЛІЙСЬКИЙ ПРЕМІЄР ПРО НЕБЕЗПЕКУ ДЛЯ АВСТРАЛІЇ

МЕЛБОРН. — Австралійський премієр Куртин виголосив через радіо промову, в якій говорив, що теперішні події на советськім і лібійськім фронті збільшили загрозу для Австралії. Советське положення досить критичне, як теж Держави Осі поробили певні успіхи в Лібії. Якщоб їм вдалось продертись до Суеського Каналу і оволодіти Близьким Сходом, положення Австралії знов стане дуже критичне.

РЯДИ ОБЄДНАНИХ ДЕРЖАВ ЗБІЛЬШАЮТЬСЯ. — Білий Дім був свідком ще одної важної міжнародної події. На образку бачимо представників Мексика і Филипин, що прийшли підписати документи, які стверджують приступлення їхніх країв до Обєднаних Держав. Сидять зліва: мексиканський амбасадор д-р Ф. Кастільо Нахера; през. Рузвелт; Мануель Квезон, през. Филипин, та Кордел Гол, секр. стейту.

ЯК АМЕРИКАНСЬКІ ЛІТАКИ БОМБАРДУВАЛИ ІТАЛІЙСЬКІ ПАНЦИРНИКИ

АМЕРИКАНСЬКА БАЗА В ЄГИПТІ. — Командант американської летунської ескадри, мейджор Калберер, розказав журналістам, ак американські літаки недавно на Середземнім морі бомбардували італійські воєнні кораблі, що вибрались на зустріч британському конвоєви. На два італійські панцерники найтяжчої ваги, говорив Калберер, американці скинули 35 бомб. На один 20, на другий 15. Ті кораблі зазнали дуже тяжкого ушкодження і певно впродовж місяців вони не зможуть брати участи в яких небудь боях. Крім того вони запалали вогнем. Калберер дуже хвалив американських летунів, які перший раз були в дійснім бою. Їх прислано недавно з американських навчальних заведень і це був свойого роду їх перший „хресний вогонь". Вони поводились як старі ветерани, говорив Калберер і знаменито вивязувались із своїх завдань. Це була приємність на них дивитись, говорив цей старий ветеран, що брав не одну участь в бою.

БРИТІЙСЬКІ ВТРАТИ НА СЕРЕДЗЕМНІМ МОРІ.

ЛОНДОН. — Британські кола, хоч заперечують „фантастичні італійські вістки", відносно британських втрат в недавній морській битві на Середземнім морі, не закривають, що ті втрати були поважні. Проте конвой, хоч і зі стратами, заїхав до свойого місця призначення, себто до Мальти і Тобруку. З Ля Лінеї, еспанського міста, розійшлась вістка, що до Ґібральтару прибули ушкоджені британські кораблі: один панцерник тяжкої ваги, „Маляя", один літаконосець, „Іґел", один кружляк і декілька нищівників. З них всіх позношувано вбитих і ранених моряків. Вони відразу пішли до направляючих доків. Тяжкий панцерник і літаконосець не мали на собі великих ушкоджень. Зате кружляк перехилився добре на один бік і йому помагали інші кораблі дістатись до дока.

ВАГА БОРОТЬБИ НА СЕРЕДЗЕМНІМ МОРІ.

З БРИТІЙСЬКОЮ ФЛЬОТОЮ НА СЕРЕДЗЕМНІМ МОРІ. — Американський журналіст Генрі Горел був цілий час приявний, як відбувалась на Середземнім морі недавно битва між британською і італійською фльотою. Це не була собі звичайна битва, говорив він. Це мала бути рішальна боротьба за володіння Середземним морем. Італійці витягнули до цеї боротьби все, що могли. Британці кинули визов цілій італійській фльоті, пускаючись з конвоєм крізь вузьку морську шийку між італійською Сицилією і Африкою. Але з тої битви Італія вийшла далеко більше ушкоджена, ніж Британія. Та битва закінчилась цілковитою поразкою для італійців. Вона ослабила італійську силу на Середземнім морі. Британські кораблі, говорив далі цей журналіст, бились по старій традиції британської фльоти: Залога в найкритичніших моментах поводилась цілковито холоднокровно. Британські кораблі найспокійніше ставали до боротьби з італійськими кораблями, далеко більшої ваги. Конвой, говорив цей очевидець, зайшов з деякими втратами на місце свойого призначення, себто до Мальти і Тобрука.

АМЕРИКАНСЬКІ ЛІТАКИ БОМБАРДУВАЛИ РУМУНІЮ.

АНКАРА. — Інтернована недавно залога чотирьох американських бомбовиків в Туреччині тепер розкрила, що це 15 американських тяжких бомбовиків бомбардувало румунські нафтові поля в Плоєшті і завдали їм великі шкоди. Ті поля запалали великим вогнем. По дорозі чотири літаки з браку ґазоліни мусіли осісти на турецькій землі. Решта залетіла щасливо до своїх баз, які містяться десь в Африці. Деякі полетіли до Сирії. Американські інтерновані летуни висказували своє здивування, що їм забракло ґазоліни. Вони не можуть розяснити цеї справи, бо після всяких обчислень тої ґазоліни повинно їм було вповні вистарчити на цілу дорогу.

НІМЕЦЬКИЙ ПОСОЛ ПРО АМЕРИКУ.

СТОКГОЛЬМ. — До Берліна повернув бувший німецький представник до Вашингтону, д-р Ганс Томпсен. Першого дня свойого побуту в Німеччині він висказався зневажливо про американський промисл і казав, що це блоф, начеб Америка виробляла стільки зброї. Але опісля він змінив свій підхід і журналістам заявив, що Німеччина мусить рахуватись з Америкою, бо це велика сила. Він також говорив, що президент Рузвелт є дуже інтеліґентний і енерґійний чоловік, як теж розумною жінкою є пані Рузвелтова. На запит одного журналіста, чому німецька офіційна пропаґанда говорить що інше, Томпсен заявив, що великою небезпекою є недоцінювати свого ворога. Про ворога треба мати реальне поняття.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ОСТОРОГА ПЕРЕД НАДМІРНИМ ОПТИМІЗМОМ

Американські успіхи на Пацифіку поступають одні за одними в такому скорому темпі й є таких великих розмірів, що ми не тільки радіємо, але ще й набираємо переконання, що кінець війни ось вже за плечима. Щойно була перемога на Коралевих морях, щойно був Мідвей, а тут вже нові вісти про перемогу на Алевтських островах. І за кожним разом для японців величезні втрати в воєнних кораблях. А коли ще зачуваємо, що американські літаки вже й на Чорному морі, а американські конвої з новим військом і повним виекwіпуванням допливають щасливо до Ірляндії, Австралії, чи деінде, то нам здається, що вже ворогам прийшов кінець. А тим самим і війні. А чи так дійсно є?

Отже сам наш президент каже нам, що так не є. Недавно висказався він про це дуже виразно й рішучо. А тому не можемо казати, що це наш уряд „потішає" нас такими ріжними надіями, на які нема оправдання. Та проте надмірний оптимізм є.

Сесил Бравн говорив недавно через радіо, що він прямо стурбований нашим оптимізмом щодо закінчення війни, який шириться, не зважаючи на остороги урядових кол, що кажуть, що нам прийдеться у біжучому році віднести не одну поразку, та що доперва в 1943. році буде мочна повести офензиву на такі величезні розміри, що буде можна повалити Гітлера. А далі, що доперва в 1944. р. буде можна зробити те саме з Японією.

Виходить, що в найкращому разі, коли брати під увагу теперішне положення, можна рахувати на закінчення війни доперва під кінець 1944. року. Щобільше, є такі воєнні знавці, що заповідають, що й цей розрахунок ще дуже оптимістичний. Кажуть, що не треба забувати, що Німеччина і Японія нагромадили великі запаси, а тому треба ще додати рік чи два до попереднього обрахунку, бо такого часу треба, щоб ті запаси вичерпались.

Та якби не було, нема ні одного, що визнається на тих справах, що заповів, що війна може скінчитись з кінцем цього року. І то навіть тоді, колиб ми постійно відносили поменші перемоги і колиб задержали контролю над Пацифіком, яку вже осягнули, бо і тут прийдеться ще звести важку і затяжну боротьбу, заки зломиться цілковито японську силу.

Отже є всілякі сумніви щодо того, коли війна закінчиться. Зате нема ніякого сумніву щодо нашої остаточної перемоги. Навіть ті, що довго сумнівались, чи Америка зможе вчас підготовитись, сьогодня признають, що американська продукція побила всі рекорди і дає більше, як того надіялися. Нема теж сумніву щодо цього, що ми перенесемо війну на ворожі території, на Токіо і Берлін. І там вона закінчиться. Але заки це станеться, ще треба буде пройти довгий і тернистий шлях ріжних перемог і невдач. І ще треба великих жертв крови і майна. Ось те й треба мати на приміті, коли хочемо бути тверезими оптимістами.

Атлянтійський Чартер і Чужі Імперіялізми

Недавня поїздка совєтського комісара закордонних справ, Молотова, до Лондону і Вашингтону, на диво, закінчилась для всіх „перемогою". Отже віднесли „перемогу" Совєти, бо попри запевнення створення другого фронту, Лондон і Вашингтон запевнили їх, що їхні західні границі по війні будуть корисно для них полагоджені, себто так, що будуть узглядненні стратегічні потреби Совєтів. Польський уряд і польська преса зустріла цю поїздку також радісно, кажучи, що це є блискуча перемога для поляків. Поляки висказують президентови Рузвельтови глибоку вдяку за те, що він взяв в оборону інтерес Польщі. Представники трьох балтійських держав в Лондоні, Литви, Латвії і Естонії, також висловили велику радість з приводу американсько-совєтських переговорів і ствердили, що в них президент Рузвелт погамував російський імперіялізм й дав малим народам надію на самовизначення. Рада з успіхів цеї поїздки і сама Англія, яку совєтські домагання ставили кожний раз в щораз прикріше становище.

Частинно кожна сторона має підставу бути задоволеною. Совєти можуть бути задоволені, бо дістали запевнення створення на заході Европи другого фронту, як теж запевнення всякої мілітарної помочі. Поляки мають причину бути вдоволеними, бо західні границі Совєтів далі знаходяться в пливкім стані і поляки далі мають можність працювати по лінії свойого старого імперіялізму. Також мають повну причину до радощів малі прибалтійські держави, бо в Вашингтоні дійсно підкреслено, що Атлянтійський Чартер це не мертва буква, чи прикраса для чиїх небудь загарбницьких цілей, лише моральна основа для дійсної міжнародньої політики Злучених Держав Америки.

Відмова президента Рузвелта затвердити західні границі Совєтів у тім дусі, щоб Совєти дістали Литву, Латвію і Естонію, як теж чимало інших земель, повинна радувати всі малі і пригноблені народи. Совєтські домагання мали надто виразно загарбницький характер, що ніяк не відповідає американському ідеалізмови, втіленому в Атлянтійськім Чартері. Можливо, що під натиском Совєтів Британія мусіла годитись на все, чого вони жадали. Але Америка на це не згодилась і тим навіяла новою надією всі поневолені та покривджені народи.

Та це не значить, що президент Рузвелт, ограничаючи совєтський імперіялізм, дав свою згоду на польський імперіялізм. Це ще не значить, що відмовивши Совєтам Литви, Латвії, Естонії, як теж західньо-українських і білоруських земель, президент Рузвелт відступив ті землі полякам. Натискаючи на Совєти, щоби вони тепер не домагались затвердження своїх західних границь, президент не робив цього для поляків. А робив це тому, щоб в основі врятувати шляхотні постанови Атлянтійського Чартеру; щоб щераз підкреслити американський ідеалізм, який має цілу, нелукаву волю заповадити на світі кращий лад, в якім не булоб поневолених і кривджених народів. Для поляків це повинно бути пересторогою, що по закінченні війни Америка не згодиться на ніяке політичне розбишацтво. Всяке політичне ґенґстерство, без огляду звідки воно не походилоб, знайде в Америці свойого завзятого противника.

Ось така політика президента є дуже відрадним явищем. Та проте всі народи, зокрема поневолені, повинні добре знати, що навіть і Америка не зможе по війні запровадити на світі справедливого ладу, коли проти неї знов спряжуться старі розбишацькі імперіялізми. Ці розбишацькі імперіялізми пробудились відразу в Европі, і то серед переможців, по першій світовій війні. Вони дуже пригнобили покійного президента Вилсона й ослабили його позицію внутрі Америки. Це вони були найголовнішою причиною, що Америка відвернулась тоді плечима від Европи і замкнулась у свою ізоляцію.

По цій війні Америка поступить інакше. Як заповідають нині її найвищі державні мужі, Америка вже не уступить так легко з европейського континенту, бо вона вже добре знає, що її уступлення звідтам не рятує її від чергової небезпеки. Вона мусить цілий час проявляти свої впливи в Европі і взагалі вбивати ті течії, які розрухують мирне життя Европи та остаточно доводять до війни.

Найкращою основою для сталого миру є справедливе трактування всіх народів. Це фундамент, на котрім лягає будова кожного вдачного і мирного політичного устрою. Але та засада, хоч всіми признана і ніким не оспорювана, має в собі ту лиху сторону, що вона дозволяє ріжним народам і їхнім провідникам пояснювати слово „справедливість" на свій лад. Кожний нарід, навіть коли пускається на очевидне політичне ґенґстерство, береться свої вчинки пояснювати так, що вони справедливі. Гітлер цілий час верещав, що це несправедливо, щоб такий культурний нарід, як німецький, мав так мало територій. Мусоліні верещав, що це несправедливо, щоб Італія не володіла тим морем, яке окружає три четвертих її берегів. Совєти тепер говорять, що це несправедливо, щоб вони проливали стільки крови не діставши опісля користних з стратегічного боку границь. Поляки говорять, що це несправедливо, щоби Польща, ставнувши перша до боротьби з німцями, не дістала назад своїх давних границь. Всі говорять про „справедливість", але всі ту справедливість розуміють так, як це користно для них. Поляки забули, як 23 літ тому вони вирвали в розбишацький спосіб західньо-українські землі з рук українського народу, котрий саме тоді проголосив свою самостійність, на основі точок президента Вилсона. Подібне поступовання забула Москва. Старі гріхи, в їхніх очах, забуваються. Кров на руках присихає, а добич, здобуту розбишацьким способом, по певнім часі, в їх розумінні, можна підтягнути під рубрику леґально роздобутої власности.

Атлянтійський Чартер найвиразніше говорить, що по війні всі народи могтимуть принимати в себе такі уряди, які захочуть. Ніхто не буде втручатись іншому народови в його внутрішне життя. Ця постанова троха виразніша від неозначеного слова „справедливість". Але й та постанова є досить загальникова. Цілком певно дехто пробуватиме накручувати її на свій лад. Совєти по проголошенні Атлянтійського Чартеру вже заявляли, що вони годяться з тим Чартером, бо його постанови зовсім покриваються з совєтською політикою. Народи, які входять в склад Совєтів — кажуть совєтські кола — „добровільно згодились на совєтський уряд". Західньо-українські землі в 99% „згодились" на прилучення їх до Совєтів. В подібний спосіб „згодились" Литва, Латвія і Естонія. В разі потреби подібну „згоду" можна буде видобути від кожньої жертви. В подібний спосіб будуть арґументувати теж поляки й інші, що хотілиб, щоб затвердити давні чи нові грабежі.

Америка, як це найвиразніше виявив президент Рузвелт, не дасться тими викрутами обдурити. Вона задумує твердо придержуватись дійсних шляхотних постанов Атлянтійського Чартеру. Але в тім мусять їй помогти всі дійсно мирні, демократичні народи, які не зазіхають на чуже, а хотілиб лише мирно розпоряджатись своїм власним. Покривджені і придавлені народи мусять вже тепер працювати для свойого власного спасіння і вже тепер повинні в розумний, спокійний спосіб виявляти чого вони хочуть. Бо коли вони будуть мовчати й не видвигати своїх домагань, хай опісля не нарікають, коли навіть Америка на „справедливість" буде дивитись крізь чужі окуляри, а не через їхні власні. Справедливість на світі не спадає на людей немов якась манна, або немов сонішні проміння, що освічують всіх в однаковій мірі. За справедливість треба битись, треба її вияснювати як вона має виглядати. Коли хтось не хоче за свою справедливість зводити боротьби, той доказує, що йому байдуже, як та справедливість буде виглядати. А коли так, то можна тій справедливости надати таку форму, якої прагне хтось інший. Давлений повинен все на гнет реаґувати. Коли він не реаґує, значить йому нічого не дошкулює. Його мовчанка є потвердженням, що він фактично не зазнає ніякого гнету.

НАЦИСТИ - ТЕПЕР ОДИНОКИМ ВОРОГОМ УКРАЇНИ

Рахуючись з подійсним станом, а залишаючи минуле, так тепер є, що подавляюча більшість українського народу опинилась під націстівською окупантською владою. Німеччина — це тепер майже одинокий окупант України. Вона контролює майже всі українські землі. Таке є тепер положення. І з цього треба українським людям витягати політичні консеквенції. Щож це означає?

Отже треба брати в першу чергу під увагу, що Росія уже не панує над Україною. Не совєтська а націстівська влада є тепер в Україні. І та остання є тим ворогом, якого треба Україні позбутись, щоб вона могла думати про свободу.

Ворогом України в минувшині була й Польща. Але тепер Польща властиво не є ворогом України, бож сама вона завойована та поневолена й над Україною не може панувати. Отже, формально беручи, і Польщу українці не можуть вважати своїм ворогом, ще від кінця вересня 1939 р. Та що іншого, коли вона представляє свої претенсії до українських земель. Для українців з практичних зглядів важне те, що так склався хід обставин, що над Україною вже не панує ані Польща ані Росія, а зате панує націвська Німеччина.

Польської держави нема вже і поляки тепер борються за освободження Польщі зпід Німеччини. Так є теж і з Україною. Вона загарбана Німеччиною і українці теж борються тепер, щоб визволити Україну зпід Німеччини. Значить, що з практичних зглядів поляки та українці навіть повиннiб бути собі союзниками, бо мають проти себе спільного ворога. З чисто практичних зглядів союзником українців та поляків проти Німеччини є тепер і Росія, бо й Росія бореться проти Німеччини за своє власне життя. **Значить, що дотеперішній хід війни поставив проти Німеччини в одним ряді й чехів, і поляків, і українців, і білорусів і росіян. І всі ті словянські народи не повинні мати тепер причини, щоб з собою ворогувати, але повинні спільно бити того самого ворога націвську Німеччину. А що проти націвської Німеччини воюють тепер і Британія і Злучені Держави, то значить, що поруч українців, поляків, чехів, білорусів та росіян стоять тепер проти того самого ворога ще й британці, канадійці, австралійці, американці та інші союзні народи.**

Коли ще де був який гурток українців, що дурив себе надіями, що, мовляв, Німеччина визволить Україну, то вже тепер міг наглядно переконатися, що Німеччина не мала й не має наміру визволяти України. Вона хоче її поневолити для своїх власних користей. Значить, що тепер вже не може бути таких українців, що покладали надії на Німеччину, бо **Німеччина стала ворогом усіх українців**. А що ні поляки ні росіяни вже не панують над Україною, то є всякі практичні причини, щоб українці, поляки й росіяни йшли спільним фронтом проти свого спільного ворога — проти націвської Німеччини.

Отже так уже є, що українці тепер стоять поплiч з американцями, британцями, канадійцями, поляками, чехами, росіянами, голяндцями, норвежцями, сербами, греками, та іншими народами проти спільного ворога — проти Держав Осі, а передовсім проти націвської Німеччини, що загарбала Україну й хоче її перетворити в німецьку кольонію.

Тільки ще одна заввага, і то дуже важна, бо засаднича:

Усі союзники борючогося проти Німеччини українського народу мусять памятати, і то добре памятати, що український нарід бореться за визволення зпід Німеччини не на те, щоб опинитись потім в іншій неволі, а за те, щоб він, як й інші народи, став свобідним.

Так повинно бути, як вирішить про свою долю сам український нарід, а не ті, що хотілиб над ним знову панувати.

О. Івах, Винніпеґ.

Дві Долі

Повість

ДАНИЛА МОРДОВЦЯ

22)

— Бідна, нещасна молодичка! — жалкували баби і дівчата, слухаючи бабусю.

— Отсе тепер і привезли її сюди батько й матір відчитувати: чи не поможуть печерські угодники? — додала бабуся.

— Ну, нечистому — не при храмі святому згадуючи — йому тут не місце: зараз вискочить, як пес від горячого окропу, — присудив якийсь дядько, зупинившись коло бабів. — Я сюди й табаки не посмів внести — і ріжок закинув к нечистій матери — не при храмі святому згадуючи...*)

Сказано: на похиле дерево і кози скачуть. Та ще й так кажуть: на чужому подвірю і дріски бють...

Цеб то я про Юрася. А про Сірка не скажу того. Про його друга приказка: розумному, як і багатому, чорт діти колише. Та ще й така є: розумний під стіл не ляже.

А до чого це — побачимо.

Тогож року 1663-го, в осени, довелось Якими Яворницькому та Павлови Пелесі у Києві бути. Сірко посилав їх з дарами у Печерський монастир: дуже побили тоді Запорожці коло Перекопу Нуредина-хана і здобичі великої доскочили, так Сірко і дякував печерським угодникам за поміч.

Печерські старці і сказали Якимови й Павлови, щоб вони у вечері приходили у Софійський собор до вечірньої служби, на навечеріє, чи що, бо буде щось у тій службі для них несподіване, а що — того не сказали, а тільки якось то переглянулись.

От пан Павло і пан Яким прийшли у собор. Та як і не йти. Увесь Київ, здавалось, попхався до собору, мов на великодню утреню, коли до Христа дочитуються.

Щось воно таке тут коїтиметься, — думали Запорожці, а питати людей соромились, щоб ті не подумали про них або не сказали: з Великого Лугу — та великі дурні.

Чули вони тільки, як дехто з людей казав, що буде служити службу якийсь то новий, молодесенький архимандрит, Гедеон, двайцяти-двох літ. І николи не видано, щоб такі молодята були архимандрити. Тим то печерські старці і веліли їм іти у собор.

Чути було ще, що у соборі буде і новий митрополит Йосиф, по мирському — Нелюбович-Тукальський.

Щож! Цікаво, дуже цікаво... Наші Запорожці й прийшли.

А людей, людей! — аж гудуть... А всеж наші Запорожці просунулись аж у самий перед, бо вже коли татарські й турецькі орди їх не зупиняли, то де вже у соборі їх кому зупинити! Не такі вони козаки.

Розглядаються й приглядаються по церкві — скрізь ніби мак, кручені паничі, троянди, горицьвіт — так усе і миготить в очах, так і сяє: то все пані полковникові, сотникові, панночки... Собор(увесь іконостас, панікадила, образи — та все і горить і палає...

Зараз і служба починається. Задзвеніла й зашелестіла церковна завіса, і тихо-тихо розчілились царські врата. З кадилом у руці, у золотих ризах, у дорогій мітрі виходить молодесенький і білесенький мов панночка, новий архимандрит.

Що це таке! Яворницький і Пелеха аж похитнулись і очам віри не ймуть... Чи цеж правда? Чи це не мара!

І вся церква дивується, очей не зведе з цього архимандрита... Боже, Боже, — жалібно глядять на нього пані і панночки. Такий молодесенький, ще й пушок на лиці не пробився, а вже — мертвий — помер для мира...

„Слава святій і единосущній і животворящей і нероздільной Тройці!" — тихо-тихо, але виразно проноситься по усьому соборови тяжкий і трохи тремтячий голос.

Що це, що це! Якась молоденька панночка, у дорогій сукні, з личка біленька, з чорними як на шнурочку бровами, почувши той голос, уся затрусилась, а узрівши ізза кадильного диму бліде-бліде лице архимандрита, побіліла як крейда, похитнулась і, як підкошена травиця, тихо опустилась, пропадаючи головкою до холодного, камяного помосту... Боже, Боже!

Вона пізнала його... І перед нею, мов із кадильного диму, виступила та весняна чарівнича ніч... Вона у саду коло ставка. За ставком, у темній гущині так то чудово заливається соловейко, а у ставку, по купинах та в очеретах жаби кричать і гудуть... Коли щось за нею зашелестіло... Вона оглядається — це він, отсей, що у дорогій мітрі, у золотих ризах; він — її любий, її коханий... Він бере її за руку, обнимає стан її гнучкий. Вони на траві, під калиною... Він припадає до її ніжок, гріє їх своїми устоньками, цілує... А вона сама припадає до його, на його груди, до його колін... А сльози так і ринуть з очей від радощів, від великого, невимовного щастя... Вона пізнала його!...

Але він її не пізнав, бо за кадильним димом, за своєю службою, за своїм безталанням — не бачив її...

— Невжеж це правда? Невжеж це він? — накинув оком Яворницький до Пелеха.

— Він — хиба не бачиш? Голос його, лице, очи...

— Та цеж Гедеон, а він був Юрій.

(Дальше буде).

*) Д. І. Яворницький, на підставі „Актовъ южной и западной Россіи" (т. IX, 606) свідчить, що у Сірка „была жена по имени Софья", „мучимая вельми отъ бѣса", котру батьки привозили „для исцѣленія въ одинъ изъ Кіевскихъ Печерскихъ монастырей, но получившая его въ Лубенскомъ Мгарскомъ монастырѣ отъ святителя патріарха Аѳанасія и доселѣ (до 1671 г.) пребывающая здрава". („Исторія Запорож. козаковъ" II, 303).

Тиждень Війни

(Виготовлено Бюром Урядових Звітів, перекладено та розповсюднено Загальною Радою Американської Єдности).

Командуючий фльотою на Тихому Океані повідомив, що два, можливо три, японських кораблів-летищ і один нищитель затоплено, а три боєвих кораблів, шість кружляків і три транспорти ушкоджено в боях коло острова Мидвей. Всі літаки з двох літаконосців були затоплені. Один американський корабель-летище був ушкоджений і деякі літаки втрачено, але американські жертви були незначні. Адмірал Кінг, головно-командуючий Американською Фльотою, казав, що ворожа фльота відплила з району острова Мидвей, але бої продовжуються в районі Гавайського Доч Гарбор. Фльота подає, що перша японська атака на Доч Гарбор 3. червня заподіяла мало жертв і незначні шкоди. Правдоподібно напад був зроблений спеціяльно на те, аби „випробувати нашу оборону". Японські літаки, що зявилися після першого нападу, „провадили тільки розвідку", як доносить фльота.

Ґенерал МекАртур повідомляє, що протягом шість днів союзні повітряні сили та морські затопили сім, можливо вісім, підводних човнів, два тяжко наладовані кораблі з постачанням та один озброєний транспорт, як також тяжко ушкодили один корабель на 7,000 тон. Фльота подає, що союзники загально втратили 21 торговельних кораблів за тиждень, включаючи 9 американських.

Виробництво

Сенатська Комісія Призначень подає, що американська продукція літаків досягла рівня „близько 5,000 на місяць", а в наступному році може досягнемо завдання президента — 10,000 місячно. Командуючі Військово-Повітряними Частинами Арнолд вітав „Вега Ейркрефт Корпорейшен" в Борбенк, Каліф., за те, що їх продукція пішла на 6 місяців вперед. Голова Ради Воєнної Продукції Нелсон, після обїздки по автомобілевих фабриках в Дітройт, казав, що американська індустрія може „більше ніж подвоїти теперішню продукцію в 1944 році". Він також казав, що урядова програма виробу синтетичної гуми буде в стані задовольнити „все воєнне виробництво і необхідні цивільні потреби" на 1944 рік. Під-секретар війни Петерсон казав, що незважаючи на факт, що потрібно майже вдвічі більше легкої зброї на вояка з часу розвитку частин парашутистів, армія має досить зброї, щоб озброїти кожного вояка в З. Д. і ще відсилати заграницю відповідно теперішним умовам доставки. Одначе він казав, що перебільшений оптимізм щодо продукції невиправданий з огляду на недостачу гуми, ніклю та міді.

Морська Комісія повідомляє, що рекордове число, бо 58 кораблів, віддано на службу протягом травня, спущено на воду 65 інших кораблів та започатковано 75. У квітні віддано 36, спущено на воду 51.

Федеральні агенції вимагають від комітетів з робітництва і зарядів у 800 воєнних фабриках, щоби вважали, аби робітники були відповідні і здорові, бо хорі і поранені робітники воєнної продукції спричинюють страту кожного місяця на 6,000,000 робочих днів.

Війна проти Балканських Держав

Злучені Держави оголосили війну проти Болгарії, Угорщини та Румунії. Президент казав, що ці країни, як знаряддя Гітлера, раніше оголосили війну Злученим Державам і тепер втягнуті у воєнні операції проти Обєднаних Держав і плянують ті операції поширити. Департамент Справедливости заявив, що розпорядження про ворожих чужинців будуть поширені на громадян тих країн в Злучених Державах. Маєтки тих країн вже були заморожені.

Заграничні Відносини

Уряд Злучених Держав підписав догоду про „ленд-ліз" з Хіною, такий самий як з Британією, та запропонував те саме на тих же умовах урядам на вигнанні: Польщі, Норвеґії, Бельгії, Греції та Голяндії. Адміністратор „ленд-ліз" Стетініус казав, що під спільною контролею союзних комісій у Лондоні та у Вашингтоні тепер фактично зеднано запаси Обєднаних Держав. Кожна вкладає стільки, скільки дозволяють її засоби та мілітарне становище. Він казав, що взаємна поміч від країн, які дістають запаси зі Злучених Держав, полягає в уділенні матеріялів для американських збройних частин заграницею без всякої оплати. Департамент хліборобства подає, що доручено представникам Обєднаних Держав 5 більонів фунтів сільсько-господарських продуктів поміж квітнем 1941. та 1. травнем 1942. року. Американський Черв. Хрест повідомляє, що він дав поміч майже 750,000 воєнних жертв на Середньому Сході і там роздав ріжних річей, вартістю поверх двох міліонів, в більшости закуплених за фонди, уділені урядом Злучених Держав.

Збройні Сили

Палата2 послів ухвалила та відіслала до сенату закон про уділення фльоті додаткових трьох білонів на придбання 200,000 тон підводних човнів, 500,000 тон помічних пароплавів та 150 міліонів для фабрик літаків та інші фонди. Голова Комітету Морських Справ, Винсон, заявив, що 99 боєвих кораблів будуть готові для служби до кінця 1942. року. Спущено на воду ще три нищителі. Фльота і Адміністрація Цивільного Летунства зробили умову про вишкіл 20,000 морських резервістів на пілотів в 600 вишкільних центрах Адміністрації Ц. Л. протягом наступного року, якщо будуть уділені на те гроші. Департамент війни подає, що американські військові научні фільми, особливо ті, що показують механізми і способи вживання американського знаряддя, тепер рекордуються в мовах еспанській, португальській та хінській для обміну з іншими членами Обєднаних Держав.

ГОЛОВА БЮРА ВОЄННИХ ІНФОРМАЦІЙ.—Це Елмер Дейвис, загально відомий письменник і радієвий коментатор, якого през. Рузвелт назначив головою ново створеного Бюра Воєнних Інформацій. Він має дбати, щоб загал діставав скоро й багато провірених інформацій про воєнні події.

Цивільне Постачання

Директор матеріялів при Раді Воєнної Продукції А. І. Гендерсон казав, що важні матеріяли будуть вживатися тільки для війни і для підтримки річей, необхідних для війни. Рада подає, що дозвіл на введення нових телефонів дістануть тільки ті особи, які зможуть доказати, що вони їх потребують для виконання відповідальности за публичне здоровля, добробут та забезпеку. Рада видала наказ, увільнюючий від обмежень доставку будівельного, деревляного матеріялу для будови поверх 100,000 важних домів, будівництво яких вже розпочато. Адміністрація Федерального Будівництва уповноважила свої бюра розпочати забезпечення позичок до $500,000,000 приватним установам, що винаймають помешкання, для будівництва домів для воєнних робітників. Встановлено Харчову Комісію на чолі з секретарем хліборобства, Викардом, яка має контролювати та розпреділювати всі цивільні і військові харчові запаси.

Пайкування

Бюро Адміністрації Цін повідомляє, що всі мотористи дістануть основні книжки „А", що матимуть 48 купонів на річну кількість газоліни. Це є нова система сталого пайкування газоліни, яка буде введена на Сході десь у першому тижні липня. Додаткові книжки „В" з 16 купонами будуть видані мотористам, які докажуть, що потребують більше газоліни і які є членами групи для спільних поїздок. Ніхто не буде мати необмежених привілеїв, але деяким мотористам буде видана книжка „С", що матиме 96 купонів. Книжки „S", для троків і автобусів будуть видані на чотири місяці і на стільки газоліни, якаб вистарчала на певне число миль, вказане Бюром Оборонної Транспортації. Мотоциклісти дістануть книжки „D", по яким можна дістати 40 відсотків тої газоліни, що видається на книжки „А". По новій системі газолінові стації і посередники мусять повертати зібрані купони при закупах нових запасів газоліни. Бюро Адміністрації Цін відпустило 10,000 біцикліb воєнним фабрикам, що можуть їх купити для воєнних робітників.

(„Тиждень Війни" підсумовує інформації, взяті з урядових джерел про важні події тижня до понеділка, 8. червня).

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ЛИТЛ ФОЛС, Н. Й.

Українець лікарем.

Так в Литл Фолс як і в цілій околиці, званій Могавк Валей, дається відчувати брак українського лікаря. Доцепер могли ми похвалитися своїм адвокатом, дентистами і кількома учителями, та лікаря з українського роду в нас не було. Нині поділяємося радісною вісткою д-ра Михайла Паламара.

Д-р Михайло Паламар.

Д-р М. Паламар походить з широко звісної і шанованої родини. Батько його, п. Николай Паламар, це ревний працівник на народній ниві та довголітній секретар Т-ва „Запорозька Січ", 330. відділ У. Н. Союзу. Мати нашого молодого лікаря, це також одна з активних жінок в нашій громаді. Одна з його сестер, панна Евгенія, знана з своїх успішних виступів у ріжних драматичних штуках, а також предсідницею церковного сестрицтва св. Анни. Вся родина громадян Паламарів, це щирі працівники на церковно-народному полі. Кожний член родини є також членом У. Н. Союзу. Щоби вказати свою ввічливість і радість своїм лікарем, громадяни нашого місточка урядили в його честь „несподіваний вечерок". В неділю, 14. червня саля Укр. Нар. Дому наповнилася людьми. Сестрицтво св. Анни приготовило смачні перекуски, а також подбало й про те, щоб передати від нашої громади гарний дарунок. Витали і зложили пожелання: о. Іван Ф. Шнурер, а від міста Джан Б. МекҐваєр, повітовий супервайзор. Також говорили, батько і мати доктора, гратулював йому наш дентист д-р Адам Погорецький й олдерман Унсер. Гарно і зворушливо дякував присутним д-р Паламар, що володіє незле українською мовою.

Д-р Михайло Паламар набув середню освіту в Литл Фолс. З відзначенням покінчив вступний лікарський курс в Огайо Стейт Університеті, а минулого місяця одержав ступінь доктора медицини в Джорджтавн Університеті, Вашингтон, Д. К. Рівночасно з дипльомою доктора медицини д-р Паламар одержав ступінь першого лютенанта в Медичному Резервовому Корпусі, в армії Злучених Держав.

Простуда у Дітей

Простудитися дорослій людині буває неприємно і невигідно, але не страшно. В дітей це небезпечна слабість і тим небезпечніша, чим дитина менша. Прикладаючи свою міру до недорослої дітвори, родичі часто й уваги на те не звертають і кличуть лікаря, коли вже пізно. Тоді нераз зрозуміти не можуть, чому це їх дитина мусить вмирати, адже вона навіть не слабувала, тільки „простудилась".

Чому простуда для дітей небезпечна, причин є дві. Одна та, що в них менше сили опертися заразі, чи там бактеріям хвороби, що вдираються до організму і нівечать його, а друга причина в анатомічній будові дитячого тіла. В малих дітей горішня частина віддихового проводу порівнюючи вузька і з другого боку внутрішній отвір уха доволі широкий, так що зараза може легко дістатись туди, до уха, і там накоїти лиха.

З усіх заразливих хворіб простуда найбільш заразлива. Дітям передають її дуже часто небачні люди, звичайно родичі та приятелі, що самі заражені простудою, проте з дітьми пристають, стрічаються з ними, а то й цілують і пестять і таким способом передають їм зародки слабости. Так само легко заразитися дитині денебудь в юрбі, в трамваю, в крамниці, в театрі, в церкві чи школі. Багато учителів думає, що простуда річ неважна й немає причини, щоб дитина не приходила до школи. Це теж зле.

Простуда дістається до організму звичайно через ніс та уста і коли вчасно над нею не запанувати та вигоїти, то через дві неділі вона вже буде в легких як так званий бронхіт, що то вже стільки дітей зігнав передчасно зо світу.

Лік Проти Пойзон Айві

Так званий пойзон айві це чисто американська ростина. Вона звичайно вкоріняється при старім дереві і пнеться по нім геть вгору високо. Цей бурян є дуже ядовитий і досі все був пострахом для всіх охочих лазити по лісах та гущавинах. Коли тільки приторкнутися голим тілом до пойзон айві, то зараз те місце червоніє, пече, свербить і набігають там пухирчики. Таке пожалення пойзон айві є дуже неприємне і болюче та було дуже тяжке до вилічення. Але д-р Джеймс Кавч, винайшов певний лік на це затроєння.

Лікарство це є пяти-процентова розчина потасієм пермангануте. Треба взяти на шматинку цього лікарства і прикласти на пожалене місце. Тоді відразу перестане пекти, а за скільки хвиль болюче місце зовсім виздоровіє. Тільки по цім лікарстві застаються на шкірі жовтаві плями, але їх можна змити одно-процентовим ростворoм оксалік есид, з яким треба бути уважним, бо це є отруя.

Доктор Джеймс Мек Нейр, член Природничого Музею в Шікаго, винайшов спосіб охорони перед затроєнням пойзон айві. Це є певний припарат ферік хлорід, води і гліцерини. Цим розчином треба змити шкіру і можна тоді сміло доторкатися пойзон айві і не боятись затроєння. Такий дослід зроблено на людях, які є дуже вражливі на пойзон айві і показалось, що цей середник є певним забезпеченням проти трійливого впливу пойзон айві. Цей припарат має в собі залізо, яке при хемічній злуці з пойзон айві робить його нешкідливим.

НАША МОРСЬКА СИЛА.

ВАШИНҐТОН. — Урядово подають, що від 1934. року збудовано воєнних кораблів на загальну суму 1,009,245 тон поємности. А плян теперішньої розбудови обіймає ще 2,646,606 тон.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ВЕСТБУРІ, ЛОНГ АЙЛЕНД, Н. Й.

Замість Вінка на Могилу Блаженної Памяти

МАРІЇ ГАРАСИМИШИН.

У пятницю, 22. травня 1942 р., померла по довшій і тяжкій недузі в Westbury, L. I., N. Y., бл. п. Марія Гарасимишин, з роду Муравська. Покійна родилася в вересні 1896 р. в селі Тарасівка, пов. Збараж, Західна Україна.

В 1911 р., ще дівчиною, приїхала до Монтреалу, Кве., Канада. А в 1913 р. вийшла заміж за Михайла Гарасимишина з села Зарубинці, тогож повіту і країни. У Монтреал жив її батько Лев Муровський і ще за його життя Покійна подружилась. Мала трое дітей: Петро, Степан і Славка. В 1919 р. приїхала Вона разом з чоловіком і дітьми до Нюарку, Н. Дж. В Нюарку ще вродилося їм двое дітей: Анна і Володимир. В 1927 р. приїхала Вона разом з чоловіком і дітьми до Вестбури, Лонг Айленд, Н. Й. І тут дальше працювала в родині і на фармах, помагаючи свому чоловікові для вдержання і виховання родини.

Будучи чесною і трудящою людиною, Покійна виховала й своїх дітей і такою прикметою та вищою шкільною освітою.

Нераз приходилося мені чути від Неї ці слова, коли Вона виряджала до школи свого наймолодшого сина, Володимира: „Ади, синочку, до школи та не марнуй часу в школі, а учися; учися, дитино, бо й у вільнім краю, в Америці, краще і веселіше живеться тій людині, що письменна".

Покійна прожила короткий вік, бо лиш 46 років; та коли я пригляуся її життю, то бачу, що було воно трудяще, повне самопосвяти, здисципліноване; совісно сповняла Вона її родинні і народні обовязки, які їй припали до виповнення.

Оставила Вона вдівцем чоловіка, синів Петра і Степана жонатих, а Славку, Анну і Володимира ще самітними; та рідного брата А. Мудровського в Нюарку, Н. Дж.

Хай американська вільна земля буде Тобі легкою!

Микола Сукар.

П. С. — Чоловік Покійної, М. Гарасимишин, і сини Володимир, та доньки Славка і Анна, складають сердечну подяку рідні, фамілії, знайомим і всім добрим людям з Вестбури та околиці за їх так численну участь в похороні бл. п. Марії Гарасимишин. Особливу подяку складають вони своїй добрій сусіді, пані Садовській, за її добру і безплатну услугу для покійної і часі її недуги. — М. С.

АМЕРИКАНСЬКІ ҐЕНЕРАЛИ І ВОРОЖІ СУБМАРИНИ. —Щось доброго придумали американські ґенерали, бо це видно по їх усміхах. А зійшлись вони порадитись в справі усунення цеї небезпеки, що загрожує з боку ворожих субмарин. Наради відбулись в Мичел Филд, Н. Й. Взяли участь такі ґенерали (зліва на право): Фолет Бредлі, Джан К. Кенон, полк. Е. Е. Ґлін і славний ґенерал Дулітл.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ВДОВОЛЕНИЙ З РОБОТИ В ДРУКАРНІ „СВОБОДИ".

Посилаючи заплату за роботу, яку мені виконала друкарня „Свободи", хочу ще зазначити, що я з цеї роботи дуже вдоволений, а це тому, що й папір ліпший і друк чистий і читкий, так, що аж хочеться похвалитись, що це робота української друкарні, бо такої роботи за таку низьку ціну деінде дістати не можна. Дякую і остаю з поважанням

Гнат Хомета,
Ню Гейвен, Конн.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

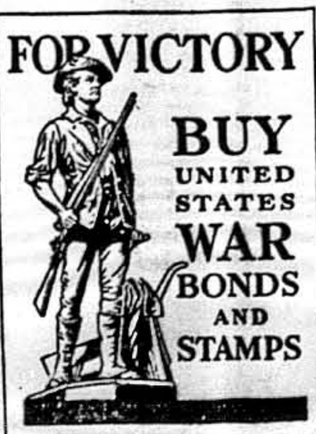

СОНЯШНЕ СПАЛЕННЯ

Соняшні проміння є дуже помічні на людське здоровля, одначе, коли їх уживати нерозумно, то вони можуть вийти більш на школу, ніж на здоровля.

Д-р Валтон, говорячи про вплив соняшних промінів на людське здоровля, оповідає про знамениту методу д-ра Рольє в Швейцарії, який лічить туберкульоз железів та туберкульозу костей соняшними проміннями. Однак, каже цей лікар, сонце при всім своїм лікуючім впливі, може й пошкодити, коли його уживати невміло. Спалення тіла сонцем нічим не ріжниться від попарення парою, або спалення огнем. Результат той самий. Спалення соняшним промінням може спричинити горячку, делірієм і навіть смерть, так само, як спалення чим небудь іншим.

Д-р Валтон не радить брати соняшні купелі між 10-ю годиною зранку аж до 3-тої пополудні з початку, коли ще тіло не осмалене сонцем. Спочатку треба виставляти на сонце тільки руки й ноги, і не більш як на 10—15 мінут. Що дня виставляти все трохи більше тіла і збільшувати потрохи час доти, поки все тіло не засмалиться добре. Засмалене тіло не вражливе на горяч і тоді сонце є дуже помічне на здоровля.

Бльондини, особливо червоноволосі і деякі темношкірі люди не обсмалюються. І такі люди не повинні виставлятися на сонце, бо воно їх спече. Діти теж скоро спаляться на сонці і їх треба охороняти в горячі дни. Голова повинна бути все прикрита і на очи треба надівати темні окуляри.

Коли спечення сонцем не спричинить піхура, то шкіра сама загоїться, хіба можна трохи посмарувати васеліною, але як шкіра покриється піхурами, то треба звернутися до доктора. В такім разі може бути якесь зараження. Коли буде спалена більш як третя часть людського тіла, тоді людина може померти.

Незвичайна Вартість Масла

Головним чинником людського здоровля — каже д-р Джеймс Тобей — є добре зрівноважена дієта. Вона причиняється не тільки до гарного розвитку організму, головно в молодім віці, але й через цілий вік підсилює відпорність тіла супроти всяких слабостей.

Небагато є таких страв, якіб самі в собі мали стільки поживчих складників, які потрібні для здоровля людини. Тільки добре підібраний харч, зложений з кількох головних відживчих страв, може забезпечити людське тіло від нападу всяких хоріб і дасть йому потрібні соки для росту і доброго розвитку.

Але є одна страва, яка відзначається особливою поживністю і повинна займати головне місце між всякими іншими людськими стравами. Це є масло.

Масло має в собі найголовніший поживчий складник, так званий вітамін А. Крім жовтка з яєць і трану (рибячого жиру) масло має зі всіх страв найбільше вітамін А.

Вітамін А. не тільки необхідний для росту і витривалости людського тіла, але він не дає розвиватися небезпечній слабости очей, так званий — ксерофталмія. Чим більше уживається в стравах вітаміну А, тим більша буде самозахованча і відпорна сила організму супроти всяких слабостей. Особливо супроти простуди і всяких хоріб віддихової системи. Це є факти доказані науковими дослідами медицини і стверджені ученими авторитетами.

Вітамін А причиняється до бадьорости і здоровля людини, віддалює старечий занепад тіла зрілої людини, зрошує і укріплює молоді організми. Тому сміло можна сказати, що вітамін А — це джерело молодости.

Відколи стало відомим, що вітамін А є таким важним складником людської оживи, всі лікарі і товариства опіки над людським здоровлям радять уживати якнайбільше масла.

Масла не може заступити ніяка інша страва, бо ні одна не має стільки вітамінів А.

Молоко і всі молочні продукти, всяка ярина і овочі, повинні становити головну людську дієту, бо те все є так звана „оброняюча пожива". Масло, як найпоживніша страва, повинно бути в першу чергу на столі.

ОСТАННІЙ, ЩО ВИЙШОВ З КОРАБЛЯ. Маємо перед собою заступника адмірала Фредерика С. Шермана, командата літаконосця „Лексингтон", що його затоплено підчас битви на Коралевих морях. Кореспонденти бачили, як командант був останнім, що опустив корабель, який тонув, обнятий полумям.

З МАНІФЕСТАЦІЇ „НЮ ЙОРК У ВІЙНІ". Це Нідерляндський Манифестаційний Віз, що представляє собою трьох голяндських патріотів, що перед сімми розстрілом підносять пальці зо знаком „V", щоб заманіфестувати свою глибоку віру в перемогу Обєднаних Держав, а погорду нацистів. Подібних возів було більше підчас нюйорської манифестації „Ню Йорк у війні".

ЯПОНЦІ ПЕРЕСУВАЮТЬ СВОЄ ВІЙСЬКО НА ПІВНІЧ.

ЧУНКІНГ. — Японська команда почала на масову скалю переносити точку тяжести своєї мілітарної сили з полудня на північ. Біля пів міліона нового війська вона перетягнула з полудневого Китаю, Формози, Филипин, Нідерляндських Індій, до Манчуко. З цього можна вносити, кажуть китайські кола, що зудар Японії з Советами вже наступить в найкоротшому часі.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

БЕТЛЕГЕМ, ПА. — Збори Бр. св. Димитрія, від. 288., відбудуться в неділю, 21. червня, в годині 2. пополудні, в звичайнім місці. Уряд просить членів, щоби явилися на збори; рівнож просить членів, що ще не отримали дивіденди, щоби прийшли на збори і забрали свої чеки. — За уряд: Юрій Загвоцький, предс.; Дмитро Мушастий, кас.; Андрій Данилюк, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 342., відбудуться в неділю, 21. червня, в годині 2. пополудні, в гали церковній. Просимо всіх членів зійтись на означений час і заплатити свої місячні вкладки. Напоминаємо довгуючих членів, щоби сповнили свою залеглість, бо інакше будуть суспендовані. Вступайте громадно до У. Н. Союзу. Родичі, вписуйте своїх дітей до У. Н. Союзу. В Союзі є тепер 5 кляс для дітей; яку схочете, таку собі можете вибрати. — І. Савчак, предс.; К. Миньо, кас.; І. Маркович, секр.

ВІЛКС-МЕРІ, ПА. — Піврічні збори Бр. св. О. Николая, від. 99., відбудуться в неділю, 21. червня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній. Просимо всіх членів прийти на збори, бо є важні справи до полагодження. Котрі члени ще не забрали своїх чеків на дивіденду, нехай прийдуть на збори і заберуть. — Уряд.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. — Бр. св. Николая, від. 104., повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 21. червня, в год. 3:30, в Народнім Домі. Просимо всіх членів прийти на означений час, бо є важні справи до полагодження. Не приявний член підлягає карі згідно зо статутом. — За уряд: М. Зельвак, предс.; М. Вітів, кас.; Г. Мислак, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Місячні збори Бр. св. Юрія, від. 239., відбудуться в суботу, 20. червня, точно в год. 8. ввечір. Біжучі справи буде полагоджувати секретар вже від год. 6:30. Тому, що є багато важних справ до вирішення, приявність усіх членів обовязкова. — Уряд.

ПІТСБУРГ, ПА. — Тов. Рогатинщина, від. 396., повідомляє своїх членів, що піврічні збори відбудуться в суботу, 20. червня, в 7. годині ввечір, від ч. 2114 Тустин ул. Просимо всіх членів прийти на збори і поплатити місячні вкладки. Член, що не прийде на збори, буде суспендований. — Уряд.

МАГАНОЙ СИТІ, ПА. — Тов. Запорозька Січ, від. 305., повідомляє членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 21. червня, в 11. год. рано, в церковній гали. Повинністю кожного члена є прийти, бо контроля буде здавати справоздання за 6 місяців. Кожний член має вирівнати свої залеглости. — М. Гентош, секр.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. — Тов. ім. Івана Франка, від. 97., повідомляє членів, що місячні збори відбудуться 21. червня в 2. год. точно і будуть продовжатись тільки 2 годині по тій причині, що тепер літні горячі дні і люди є перемучені працею і потребують відпочати. Так будуть тревати збори протягом 4 місяців. — В. Сметана, предс.; В. Бродський, секр.

ЕЛМАЙРА, Н. Й. — Піврічні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 271., відбудуться в неділю, 21. червня, в 2. годині, в У. Н. Д. на Лакавана Евеню. Просимо членів прийти і вислухати справоздання уряду за минулих 6 місяців. Довгуючі члени щоби прийшли і вирівняли свої вкладки. Просимо членів, щоби свої вкладки платили на зборах або принесли до секретаря або касієра найдалі до 25-го кожного місяця, а не пізніше. — Григорій Левуш, предс.; Петро Гричаник, кас.; Волод. Шабатура, секр.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 17. червня 1942, помер у 66 році життя

СЕМКО САЙЧУК,

член Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270 У. Н. Союзу в Джерзі Ситі, Н. Дж.

Покійний походив зо села Карів, повіт Рава Руська, Зах. Україна.

Полишив сина Гриця, невістку Марію і внучку Параскевію.

Похорон відбудеться в понеділок, 22. червня, в годині 9. рано з погребового заведення Г. Євусяка, 77 Моріс Стр. (після бажання покійного), до укр. гр.-кат. церкви св. Петра й Павла, ріг Ґрін і Сусикс ул.

ТАРЗАН, ч. 585. Передчасний сміх.

Привязавши ліниово потапаючу галеру до корабля Вилйена, Тарзан спочивав. Він спокійно очікував наслідків своєї праці.

Тимчасом пірати втупили свої очи в потанаючу галеру. Вони не мали найменшого поняття про те, що недавно зробив Тарзан.

Їх охопила радість на вид потапаючої галери. Вони цей вид жадібно пожирали очима і радісно реготались.

Серед них найбільше реготався сам Вилйено. Нарешті його ворог знищений! Нарешті він затріюмфував над Тарзаном!